

167. MEKTUP

١٦٧- ﴿الْمَكْتُوبُ السَّابِعُ وَالسِّتُونَ وَالْمِائَةُ : اِلَى هَرْدَى رَامَ الْهِنْدُو الَّذِي اَظْهَرَ الْاِخْلَاصَ لِهَذِهِ الطَّائِفَةِ الْعَلِيَّةِ فِي التَّحْرِيصِ عَلَى عِبَادَةِ اللَّهِ تَعَالَى وَالتَّحْذِيرِ عَنْ عِبَادَةِ الْاِلَهِةِ الْبَاطِلَةِ ﴾

قَدْ وَصَلَ اِلَيْنَا مِنْكُمْ مَكْتُوبَانِ وَفُهُمَ مِنْ كُلِّ مِنْهُمَا مَحَبَّةُ الْفُقَرَاءِ وَالْاِلْتِحَاءِ اِلَى هَذِهِ الطَّائِفَةِ الْعَلِيَّةِ نَعَمَ النِّعْمَةُ اِنْ مِنْ عَلَى شَخْصٍ بِهَذِهِ الدَّوْلَةِ ﴿شِعْرٌ﴾:
وَمَا هُوَ شَرْطُ الْبَلَاحِ اَقُولُهُ * فَخُذْ مِنْهُ نَصْحًا خَالِصًا اَوْ مَلَالَةً

(اعْلَمْ وَتَبَّهْ) اَنَّ رَبَّنَا وَرَبَّكُمْ بَلَّ رَبَّ الْعَالَمِينَ مِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِينَ وَالْعُلُويِّينَ وَالسُّفْلِيِّينَ وَاحِدٌ "لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ" مُنْزَعَةٌ عَنِ الشَّبَهِ وَالْمِثَالِ مُبْرَأٌ عَنِ الشَّكْلِ وَكُلُّ مَا يَمُرُّ عَلَى الْخِيَالِ وَكُلُّ مِنَ الْاُبُوءَةِ وَالْبُنُوَّةِ فِي حَقِّهِ مُحَالٌ وَلَيْسَ لِلْكَفَاءَةِ وَالْتِمَالِ فِي حَضْرَتِهِ مَحَالٌ وَزَعْمُ شَائِبَةِ الْاِتِّحَادِ وَالْحُلُولِ مُسْتَهْجَنٌ فِي حَضْرَةِ اُنْسِهِ وَمَظَنَّةُ الْكُمُونِ وَالْبُرُوزِ مُسْتَقْبَحٌ فِي جَنَابِ قُدْسِهِ لَيْسَ بِزَمَانِيٍّ فَاِنَّ الزَّمَانَ مَخْلُوقُهُ تَعَالَى وَلَيْسَ بِمَكَانِيٍّ فَاِنَّ الْمَكَانَ مَصْنُوعُهُ سُبْحَانَهُ لَا بَدَايَةَ لَوْجُودِهِ وَلَا نِهَايَةَ لِبَقَائِهِ وَكُلُّ خَيْرٍ وَكَمَالٍ ثَابِتٌ لَهُ سُبْحَانَهُ وَكُلُّ نَقْصٍ وَزَوَالٍ مَسْلُوبٌ عَنْ جَنَابِهِ الْمُتَعَالِ فَيَكُونُ مُسْتَحَقُّ الْعِبَادَةِ هُوَ تَعَالَى وَرَامَ وَكَرِشَنَ وَأَمَثَالُهُمَا مِنْ اِلَهِةِ الْهُنُودِ كُلُّهَا مِنْ اَحْقَرِ مَخْلُوقَاتِهِ تَعَالَى مُتَوَلِّدَاتٍ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ فَاِنَّ رَامَ وَلَدُ جَسَرَتٍ وَأَخُو لَكْهَمَنَ وَزَوْجُ سَيْتَا فَاِذَا كَانَ رَامَ غَيْرَ قَادِرٍ عَلَى حِفْظِ زَوْجَتِهِ فَكَيْفَ يُمِدُّ الْغَيْرَ يَنْبَغِي اسْتِعْمَالُ الْعَقْلِ لَا اتِّبَاعُ هَوَالَاءِ وَتَقْلِيدُهُمْ فَعَارٌ عَلَى شَخْصٍ اَلْفَ عَارٍ اَعْتَقَادُ اَنَّ رَبَّ الْعَالَمِينَ هُوَ رَامَ وَكَرِشَنَ وَذِكْرُهُ تَعَالَى بِهِمَا وَمِثْلُهُ مَثَلُ شَخْصٍ يَذْكُرُ السُّلْطَانَ الْمُعَظَّمَ بِاسْمِ اَرْدَلِ الْكُنَاسِيْنَ وَزَعْمِ اِتِّحَادِ رَامَ وَرَحْمَانَ مِنْ

نَهَايَةِ عَدَمِ الْعَقْلِ فَإِنَّ الْخَالِقَ لَا يَتَّحِدُ بِالْمَخْلُوقِ وَقَبْلَ خَلْقِ رَامَ وَكَرِشْنَ مَا كَانَ أَحَدٌ يَذْكُرُ رَبَّ الْعَالَمِينَ بِاسْمِ رَامَ وَكَرِشْنَ فَلَايَ شَيْءٍ يُطْلَقُ اسْمُهُمَا عَلَيْهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى بَعْدَ ظُهُورِهِمَا وَيَعْتَقِدُونَ أَنَّ ذِكْرَهُمَا ذِكْرُ رَبِّ الْعَالَمِينَ حَاشَا وَكَلاَّ ثُمَّ حَاشَا وَكَلاَّ وَلَقَدْ مَضَى مِنْ أَنْبِيَائِنَا عَلَيْهِمُ الصَّلَوَاتُ وَالتَّسْلِيمَاتُ مِائَةٌ أَلْفٌ وَارْبَعٌ وَعِشْرُونَ أَلْفًا تَقْرِيًّا كُلُّهُمْ دَعَوْا الْخَلْقَ إِلَى عِبَادَةِ الْخَالِقِ وَرَغَّبُوهُمْ فِيهَا وَمَنْعُوهُمْ عَنْ عِبَادَةِ غَيْرِهِ وَاعْتَقَدُوا أَنْفُسَهُمْ عِبِيدًا عَاجِزِينَ وَكَانُوا خَائِفِينَ وَوَجِلِينَ مِنْ هَيْبَتِهِ وَعَظَمَتِهِ تَعَالَى وَالْهَيْبَةُ الْهُنُودِ رَغَبُوا الْخَلْقَ فِي عِبَادَتِهِمْ وَاعْتَقَدُوا أَنْفُسَهُمْ آلِهَةً فَإِنَّهُمْ وَإِنْ كَانُوا قَائِلِينَ بِوُجُودِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَلَكِنَّهُمْ أَتَبُوا لَهُ سُبْحَانَهُ الْحُلُولَ فِيهِمْ وَاتَّحَادَهُ بِهِمْ فَدَعَوْا الْخَلْقَ إِلَى عِبَادَتِهِمْ مِنْ هَذِهِ الْجِهَةِ وَأَمَرُوهُمْ بِأَنْ يَقُولُوا لَهُمْ آلِهَةٌ وَوَقَعُوا فِي الْمُحَرَّمَاتِ مِنْ غَيْرِ تَحَاشٍ زَعَمًا مِنْهُمْ أَنَّ الْإِلَهَ لَا يَكُونُ مَمْنُوعًا مِنْ شَيْءٍ أَصْلًا بَلْ يَتَصَرَّفُ فِي خَلْقِهِ كَيْفَ يَشَاءُ وَأَقْسَامُ هَذِهِ التَّخِيلَاتِ الْفَاسِدَةِ كَثِيرَةٌ فِيهِمْ ضَلُّوا فَأَضَلُّوا بِخِلَافِ أَنْبِيَائِنَا عَلَيْهِمُ الصَّلَوَاتُ وَالتَّسْلِيمَاتُ فَإِنَّهُمْ امْتَنَعُوا عَنْ كُلِّ مَا مَنَعُوا الْخَلْقَ مِنْهُ عَلَى الْوَجْهِ الْأَتَمِّ وَالْأَكْمَلِ وَاعْتَقَدُوا أَنْفُسَهُمْ بَشَرًا مِثْلَ سَائِرِ الْبَشَرِ ﴿ع﴾: وَشَتَانِ مَا بَيْنَ الطَّرِيقَيْنِ فَانْظُرُوا.

TÜRKÇE ANLAMI

Bu mektup bu yüce tâîfeye karşı samimiyet duyguları besleyen Herdey Râm Hindu'ya yazılmış olup Allah Te'âlâ'ya ibâdet etmeye teşvik etmekte ve bâtil tanrılara ibâdet etmekten sakındırmaktadır.

Sizden bize iki adet mektup ulaştı. Her iki mektuptan da bu fakirlere (dervişlere) karşı muhabbet beslediğiniz ve bu yüce tâîfeye katılmak istediğiniz anlaşılmaktadır. Bir kişiye bu bahtıyarlık bahşedilirse ne büyük nimet olur.

"Sana ulaşması gereken sözünü söylüyorum,

Sen ya faydalı olan nasihati alırsın; ya da sıkıntıyı!" (Şiir)

Bilmen ve dikkat etmen gerekir ki, sizin Rabb'iniz, bizim Rabb'imiz hatta yerlerde, göklerde, yükseklerde ve aşağılardaki tüm âlemlerin Rabb'i birdir. "O'nun benzeri olan hiçbir şey yoktur." (Şûrâ, 11). Benzerlikten ve misalden münezzehtir. Şekilden ve hayâle gelen her şeyden beridir. Baba olmak ya da oğul olmak O'nun hakkında muhaldır. O'nun hazretinde denklige ve benzerlige yer yoktur.

İttihâd ve hulûl şaibesini iddia etmek O'nun ünsiyetinin huzurunda hoş olmayan bir şeydir.

Saklandığı ve ortaya çıktığı iddiası O'nun kudsî zâtında çirkin bulunur.

Zamana bağlı değildir. Çünkü zaman O'nun yarattığı bir şeydir.

Mekana da bağlı değildir. Çünkü mekan da O Subhânehû'nun mahlûkudur.

Varlığının başlangıcı olmadığı gibi bekâsının da sonu yoktur.

Tüm hayırlar ve üstünlükler O Subhânehû için sabittir.

Tüm noksanlıklar ve zeval O'nun Yüce Zât'ı için sözkonusu değildir. O halde yalnızca O, ibâdet edilmeye layık olur.

Rama, Krişna ve diğer Hindu tanrılarının hepsi Hakk Subhânehû'nun en aşağılık mahluklarıdır. Mahlukların doğurdıklarıdır. Rama, Dasarata (Cesret)'nin oğlu, Lakşmana (Lekehmen)'nin kardeşi ve Sita'nın kocasıdır. Rama karısını korumaya güç yetiremiyorsa başkasına nasıl yardım edebilir.³¹¹ Akli kullanmak gerek, onlara tâbi olmak ve taklit etmek değil!

Âlemlerin Rabbi'nin Rama ve Krişna olduğuna inanmak ve Allah Te'âlâ'yı onlarla birlikte zikretmek utanç olarak bir kişiye yeter. Bu kişinin durumu haşmetli sultanı çöpçülerin en rezilinin ismiyle beraber anan kişinin durumuna benzer.

Rama'nın, Rahmân ile birleştiğini ileri sürmek akılsızlığın son noktasıdır. Çünkü yaratıcı yaratılmışla birleşmez.

³¹¹ Mitolojiye göre bir kral ailesinde doğan Rama, üvey annesinin bir oyunu nedeniyle ailesini terk ederek karısıyla birlikte uzaklaştı. Rakşasaların (kötü ruhların) şeytan kralı Ravana, Rama'yı tuzağa düşürdü ve karısı Sita'yı ele geçirerek Sri Lanka'da tuttu. (Y. Hikmet Bayur, Hindistan Tarihi, 1/113-117, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1987; Şinasi Gündüz, Din ve İnanç Sözlüğü, s. 317, Vadi Yayınları, Ankara 1998).

Rama ve Krişna yaratılmadan önce hiç kimse Âlemlerin Rabbi'ni Rama ve Krişna'nın adıyla birlikte zikretmiyordu. O halde bunlar çıktıktan sonra hangi gerekçeyle bunların isimleri Allah yerine kullanılır oldu. Bunları anmanın Âlemlerin Rabbi'ni anmak demek olduğuna inanıyorlar. Hâşâ ve kellâl!...

Yaklaşık yüz yirmi dört bin peygamber gelip geçti.³¹² Hepsi de halkı Hâlik'a ibâdet etmeye çağırdılar ve teşvik ettiler. Başkasına ibâdet etmeyi yasakladılar. Kendilerinin âciz bir kul olduğuna inandılar. Allah'ın heybetinden ve azametinden korkuyorlar ve ürküyorlardı.

Hint tanrıları halkı kendilerine ibâdet etmeye teşvik ettiler ve kendilerinin tanrı olduğuna inandılar.

Her ne kadar Âlemlerin Rabb'inin var olduğunu söyleseler de ancak onlar Allah Subhânehû'nun o tanrıların içine hulûl edip (girip) onlarla birleştiğini kabul ettiler.

Bu açıdan halkı kendilerine ibâdet etmeye çağırdılar ve kendilerine tanrı demelerini emrettiler. "Tanrı'ya yasak olan hiçbir şey yoktur bilakis o, mahlûkâtı üzerinde dilediği gibi tasarruf eder" iddiasıyla hiç çekinmeden haramların içine düştüler. Onlarda bu tür fâsid hayaller pek çoktur. Böylece bizim peygamberlerimizin tersine, saptılar ve saptırdılar.

Çünkü o peygamberler (Aleyhimu's-Selâm) halka yasaklanan her şeyden en tamam ve en mükemmel şekilde sakındılar ve kendilerinin diğer insanlar gibi bir beşer olduklarına inandılar.

"İki yol arasında ne çok farklılıklar vardır, bakınız!" (Şiir).

KELİME ANLAMI

167. **يُزْ أَلْمَكْتُوبُ السَّابِعُ وَالسِّتُونَ وَالْمِائَةُ <** Yüz altmış yedinci mektup (Kime gönderilmiştir?) **أَلَّذِي إِلَى هَرْدَى رَامَ أَلْهِنْدُو** Hindu Herdeyram'a **كِي** o; **أَظْهَرَ الْإِخْلَاصَ** **فِي** **لِهَذِهِ الطَّائِفَةِ الْعَلِيَّةِ** Bu yüce tâifeye (Ne haklıydı?) **سَمِيمِيَّتِي** ilan etti (Kime?)

³¹² İbn Hibbân, Hadis No. 361; Bezzâr, 4034; Ahmed, Hadis No. 21888, Beyhakî, Şu'abu'l-İmân, Hadis No. 131.

Teşvik hakkında (Neyet) ALLÂH-u Teâlâ'ya ibadete
Bâtıl EBDÂ'İ ALÂHİ'YÂ BÂTİLÂ'Ve de sakındırmak hakkında (Nedeni)
ilahlara ibadet etmekten ➤

Ve وَفِهِمْ مِنْ كُلِّ مِثْلِهِمَا Sizden iki mektup مَكْتُوبَانِ (Neyet) Bize ulaştı قَدْ وَصَلَ إِلَيْنَا
وَاللَّجَاءُ إِلَى هَذِهِ Fakirlere olan sevginiz مَحَبَّةُ الْفُقَرَاءِ (Neyet) her ikisinden de anlaşıldı
AN مَنْ نِعْمَ النِّعْمَةُ Ne güzel nîmettir Ve bu yüce tâîfeye iltica ettiğiniz الطَّائِفَةُ الْعَلِيَّةُ
Eğer ihsanda bulunulursa (Nîmet) عَلَى شَخْصٍ Bir kişiye (Neyet ile) Bu
nîmetle بِهَذِهِ الدَّوْلَةِ: Şiir:

فَخُذْ مِنْهُ أَقُولُهُ Onu söylüyorum O tebliğin şartıdır هُوَ شَرْطُ الْبَلَاغِ وَمَا
Sen, ondan al (Neyet) تُصَحَّاحًا خَالِصًا İster samimi bir nasihat Veya bıkkınlık

بَلْ رَبِّ رَبَّنَا رَبَّنَا وَرَبِّكُمْ Bil ve farkına var ki; (اعْلَمْ وَتَبَيَّنْ)
مِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِينَ (Neden oluşan âlemleri) Hatta bütün âlemlerin rabbi
Göklerden ve yerlerden وَالْعُلُويِّينَ وَالسُّفُلِيِّينَ Yüksek ve alçak şeylerden (oluşan
âlemlerin rabbi) (Nedir?) BİRDİR "لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ" Onun gibi hiçbir şey yoktur
Şekilden مُبَرِّأً عَنِ الشَّكْلِ Benzeri ve örneği olmaktan beridir مُنَزَّةً عَنِ الشَّبْهِ وَالْمِثَالِ
de uzaktır وَكُلُّ مِنَ الْأُبُيَّةِ وَالْبُنُوتِ Hayale gelen her şey وَكُلُّ مَا يَمُرُّ عَلَى الْخَيَالِ
وَلَيْسَ لِلْكَفَّاءَةِ مُحَالٌ Onun hakkında Muhaldir babalık ve oğulluktan her biri فِي حَقِّهِ
AİLLÂH-u Teâlâ'nın فِي حَضْرَتِهِ (Neredir?) Eşit görmek ve benzetmek için yoktur وَالْمِثَالِ
zâtında (Ne yoktur?) مُحَالٌ İmkan, saha yoktur وَالْحُلُولِ وَالْإِتِّحَادِ Allah'ın,
kuluyla bir olduğu ve (kuluna) hulûl ettiği şâibesini iddia etmek مُسْتَحْبَنٌ Uygun
وَمَظَنَّةُ الْكُمُونِ وَالْبُرُوزِ Onun ünsiyet hazretinde فِي حَضْرَةِ أَنْسِهِ (Neredir?)
Saklandığı ve ortaya çıktığı iddiası قُدْسِهِ مُسْتَقْبَحٌ فِي حَتَابِ Onun kutsî zâtı
فَإِنَّ الزَّمَانَ مَخْلُوقُهُ تَعَالَى Zamana bağlı değildir لَيْسَ بِزَمَانِي hakkında hoş görülmez

sonra ذِكْرُ رَبِّ الْعَالَمِينَ Bunları anmak أَنْ ذَكَرْهُمْ Ve inanıyorlar ki; وَيَعْتَقِدُونَ Allah korusun! Allah حَاشَا وَكَلاَّ ثُمَّ حَاشَا وَكَلاَّ Âlemlerin Rabbi'ni anmaktır Peygamberlerimizden مِنْ أَنْبِيَائِنَا Şüphesiz geçti (Nimferden?) وَلَقَدْ مَضَى etmesin! مِائَةِ أَلْفٍ وَأَرْبَعٍ (Kaç kişi?) ONLARA dualar ve selamlar olsun عَلَيْهِمُ الصَّلَوَاتُ وَالتَّسْلِيمَاتُ Ve hepsi كُلُّهُمْ دَعَا الْخَلْقَ Takriben yüz yirmi dört bin kişi وَعِشْرُونَ أَلْفًا تَقْرِيًا Ve hepsini çağırdı (Ney?) Yaratana ibadet etmeye إِلَى عِبَادَةِ الْخَالِقِ Ve onları bu işe teşvik ettiler وَمَنْعُوهُمْ عَنْ عِبَادَةِ غَيْرِهِ Ondan başkasına ibadet etmekten de alıkoydular وَعَاقَبُوا Ve gördüler (Nim?) Kendilerini (Ne olarak?) عَمِيدًا عَاجِزِينَ Aciz kullar olarak وَوَجِلِينَ Ve korkup ürküyorlardı (Neden?) مِنْ هَيْبَتِهِ Hint وَالْهَيْبَةُ الْهُنُودِ Allâh-u Teâlâ'nın heybetinden ve azâmetinden وَعَظَمَتِهِ تَعَالَى tanrıları ise رَعَّبُوا الْخَلْقَ Halkı teşvik ettiler (Ney?) Kendilerine ibadete وَأَنْ كَانُوا فَاتَّبَعُوا Zira onlar فَاتَّبَعُوا أَنفُسَهُمْ أَلِهَةً Ve kendilerini ilah olarak gördüler وَعَاقَبُوا أَنفُسَهُمْ أَلِهَةً Âlemlerin Rabbi'nin بِوُجُودِ رَبِّ الْعَالَمِينَ Her ne kadar hükmetse de (Ney?) قَائِلِينَ var olduğuna وَلَكِنَّهُمْ Ancak onlar لَمْ يَسْبَحْهُ Allâh-u Teâlâ'ya ispat ettiler Kendilerine hulûl ettiğini وَاتِّحَادَهُ بِهِمْ Ve kendileriyle birleştiğini (Ney?) الْخُلُولَ فِيهِمْ Kendilerine ibadete (Ne yönden?) إِلَى عِبَادَتِهِمْ Ve halkı davet ettiler (Ney?) فَدَعَا الْخَلْقَ بَانَ يَقُولُوا لَهُمْ (Ney?) Ve onlara emrettiler وَأَمَرُوهُمْ Bu yönden مِنْ هَذِهِ الْجِهَةِ Kendilerine demelerini (Ne?) أَلِهَةً Tanrı (demelerini) وَوَقَعُوا فِي الْمَحْرَمَاتِ (Ney?) Zannettikleri زَعَمًا مِنْهُمْ Hiç çekinmeden (Ney?) مِنْ غَيْرِ تَحَاشٍ (Nasıl?) işlere düştüler (Ney?) مِنْ شَيْءٍ أَصْلًا (Neden?) İlahın yasaklı olamayacağını (Ney?) لَا يَكُونُ مَمْنُوعًا (Ney?) Hiçbir şeyden خَلَقَهُ فِي بَلِّ يَتَصَرَّفُ Aksine o, yarattıklarında tasarruf eder (Nasıl?) وَاقْسَامُ هَذِهِ التَّحِيلَاتِ الْفَاسِدَةِ Dilediği gibi Bu asılsız hayallerin çeşitleri بِخِلَافِ أَنْبِيَائِنَا Saptılar ve saptırdılar فَاضْلُوا Onlarda çoktur كَثِيرَةٌ فِيهِمْ Peygamberlerimiz böyle değildir عَلَيْهِمُ الصَّلَوَاتُ وَالتَّسْلِيمَاتُ Onlara dua ve selamlar olsun فَاتَّبَعُوا Zira onlar sakınmışlardır (Neden?) عَنْ كُلِّ مَا مَنَعُوا الْخَلْقَ مِنْهُ Halka yasak ettikleri her şeyden (Nasıl?) عَلَى الْوَجْهِ الْأَتَمِّ وَالْأَكْمَلِ En eksiksiz ve

mükemmel şekilde وَاعْتَقَدُوا أَنفُسَهُمْ بَشَرًا Ve kendilerini beşer olarak görmüşlerdir
 (Ne gibi) مِثْلَ سَائِرِ الْبَشَرِ Tıpkı diğer insanlar gibi ﴿ع﴾: مِثْرًا: Ne kadar da
 fark vardır (Nereden) فَانْظُرُوا مَا بَيْنَ الطَّرِيقَيْنِ İki yol arasında Bir bakınız!

